

*Tým datového
portálu*

Marika
Vitnerová

Datový portál tvořili s datařským srdcem

Odbor analýz a podpory řízení Krajského úřadu Královéhradeckého kraje spravuje datový portál Data KHK, jehož součástí je i katalog otevřených dat, ve kterém jsou veřejně publikovány sady otevřených dat s územní působností po celém Královéhradeckém kraji. Datový portál patří mezi nejnovativnější krajské projekty v Čechách. Svědčí o tom i několik ocenění.

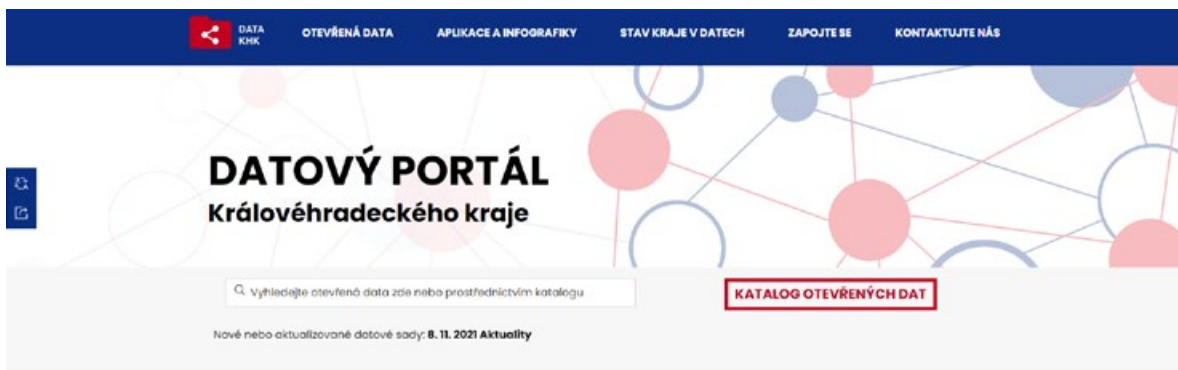
Královéhradecký kraj mezi prvními kraji v Česku otevřel už v roce 2018 svá data veřejnosti, tehdy na podnět komise rady Královéhradeckého kraje pro otevřenost. Úřad data získal z odborů prostřednictvím koordinátora otevřených dat, kterým je nyní Odbor analýz a podpory řízení Krajského úřadu Královéhradeckého kraje. Datové sady následně zveřejnil na webových stránkách Královéhradeckého kraje. „Po zkušenostech s realizací pilotního hackathonu k vývoji webových aplikací nad otevřenými daty Královéhradeckého kraje v roce 2019 se ukázalo, že je potřeba otevřená data revidovat a dát jim zcela novou formu,“ vysvětluje počátky se zveřejněními daty Radmila Velnerová, vedoucí odboru analýz a podpory řízení. Podle ní bylo nutné zvolit vhodnou platformu a způsob realizace portálu. Bohatým zdrojem inspirace v této otázce se tehdy stal portál data.Brno, jehož tým pro ně byl velkou oporou pro první kroky. Nová podoba přišla o dva roky později

s novým datovým portálem Data KHK – datakhk.cz. Realizace portálu proběhla během 11 měsíců a tým měl 7 pracovníků, z toho 2 externí. Radmila Velnerová přiznává, že bez podpory vedení kraje, zejména prvního náměstka hejtmána Pavla Bulíčka při jeho realizaci a ekonomického náměstka hejtmána Rudolfa Cogana při podpoře jeho záměru, by se datový portál nepodařilo spustit. Velký podíl na úspěchu portálu má spolupráce s Centrem investic, rozvoje a inovací (CIRI), příspěvková organizace kraje.

Portál umožní nahlédnout do statistik všech oblastí

Záměrem bylo vytvoření centrálního datového místa pro veřejnost, které nabízí datové sady otevřených dat na vysoké úrovni kvality a v různých formátech pro jejich další zpracování. „Dále jsme chtěli přiblížit informace široké veřejnosti v uživatelsky přívětivých formátech, zejména formou mapových výstupů a detailních popisů mapových

Pokud chcete rychle zjistit vývoj vzdělanosti obyvatel, počtu hospitalizací nebo množství tříděných odpadů během posledních let, datový portál datachk.cz vám údaje poskytne

Prohlédněte si vybrané ukazatele o našem kraji

bodů a rovněž prezentovat sjednocená data z řady datových zdrojů, jako jsou statistická data a data kraje, zpřístupněná pro veřejnost,“ doplňuje další důvody Radmila Velnerová. Data jsou získávána z odborů Krajského úřadu Královéhradeckého kraje i z volně přístupných portálů, přičemž jsou dodržována jejich pravidla. Tím je možné rychle a přehledně získat informace týkající se nejen dat z Královéhradeckého kraje, ale i od dalších poskytovatelů veřejně dostupných dat. Portál je současně rozcestníkem všech portálů a aplikací kraje. Podle Radmily Velnerové zajišťuje transparentnost veřejné správy, lepší provázanost dat pro města a obce Královéhradeckého kraje a dává možnost veřejnosti podávat i náměty na projekty a inovace.

Nečekali, že portál bude úspěšný

„Aby portál vzešel ve známost, tak jsme ho přihlásili do soutěže o nejzajímavější projekt elektronizace veřejné správy v České republice – Egovernment The Best 2021 – ICZ, a to v kategorii krajských projektů. Zde portál vyhrál a byl to jeho první velký úspěch. Ukázalo se, že bylo zvoleno správné, inovativní a efektivní řešení pro kraj prostřednictvím cloudové platformy ArcGIS Hub,“ říká Radmila Velnerová. Následně portál přihlásili do soutěže Zlatý ERB 2022. „To, že se stal opět vítězem ze 111 projektů na celostátní úrovni, jsme se dozvěděli až těsně před vyhlášením výsledků,“ vzpomíná Radmila Velnerová na květnový úspěch. Aktuálně získal ocenění, a to Cenu za inovace od Ministerstva vnitra. „Po podání přihlášky jsme byli osloveni k vypracování závěrečné zprávy. Tu jsme psali se snahou uspět a získat toto prestižní ocenění pro portál. A to se nám podařilo,“ uvedla Velnerová a přiznává, že portál bude takto úspěšný, opravdu nečekali. „Tvořili jsme ho s datařským srdcem a možná to byl důvod našeho úspěchu,“ připouští Radmila Velnerová.

„Specifikem pro portál je zejména jeho personální tým, který musí mít určitý stupeň odbornosti, a zároveň vědět, jakým způsobem data zpracovat a prezentovat tak, aby měla na návštěvníka a uživatele webu co největší účinek.“

Byly chvíle, kdy se práce na přípravě nedařila...

Radmila Velnerová přiznává, že nejnáročnější byl proces tvorby celého webu vlastními silami. Pak také aktualizace a sjednocení datových sad otevřených dat podle takzvaných Otevřených formálních norem a jejich příprava k publikování v katalogu otevřených dat. Podle ní šlo o velice časově a odborně náročnou práci analytiků, kdy každý datový bod byl opatřen prostorovými souřadnicemi a sjednocen názvy sloupců v datových sadách, včetně jejich číselníků. Vizualizace se podařila díky profesionalitě týmu. Samostatnou kapitolou byla tvorba interaktivních grafů. „Z některých oblastí se nám v počátku nedostávalo dostatečné množství dat ke zpracování. Bariéry ke sdílení dat se podařilo prolomit zpracováním dat z jiných odvětví a jejich následná prezentace realizačnímu týmu sestavenému z pracovníků celého úřadu,“ poukazuje Radmila Vel-

Datový portál má přes pět set statistických ukazatelů

- najdete zde 54 sad otevřených dat prostřednictvím datového katalogu, a to z oblasti školství, dopravy, zdravotnictví, sociálních služeb, cestovního ruchu či zásad územního rozvoje
- více než 500 statistických ukazatelů členěných do 12 tematických oblastí
- je rozcestníkem pro 15 krajských portálů a 40 interaktivních mapových aplikací kraje
- součástí portálu je strategická mapa kraje, která je užitečným rozcestníkem pro 35 strategických dokumentů a koncepcí Královéhradeckého kraje
- najdete zde bezmála 50 datových karet ke zprávám o stavu kraje za roky 2020 a 2021 a 6 dashboardů

nerová na úskalí, které museli překonat. Inovativní řešení zobrazení dat, celková lehkost a jednoduchost přesvědčila a motivovala další pracovníky ke sdílení dat velkého rozsahu a umožnit tak vytvoření rozsáhlé integrované datové základny pro téměř 500 interaktivních datových výstupů pro občany. Podle Radmily Velnerové je specifikem pro portál zejména jeho personální tým, který musí mít určitý stupeň odbornosti. A zároveň vědět, jakým způsobem data zpracovat a prezentovat tak, aby měla na návštěvníka a uživatele webu co největší účinek.

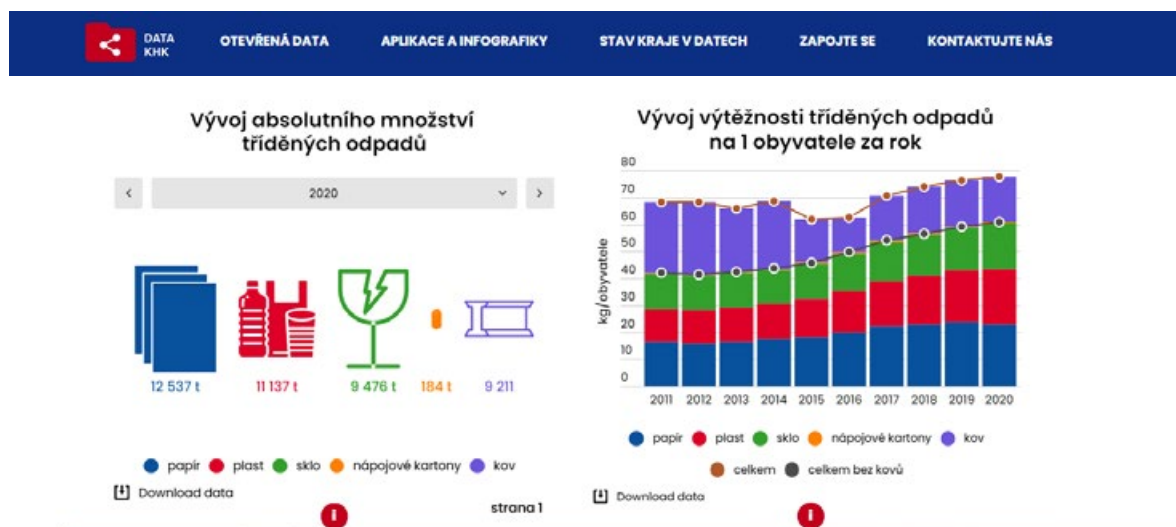
Šest krajů už projevilo o know-how zájem

O datový portál Data KHK a jeho realizaci na dalších subjektech veřejné správy je velký zájem, zejména od krajů. Probíhá intenzivní sdílení dobré praxe mezi kraji celého inovativního řešení realizace datového portálu. „Již jsme byli osloveni Libereckým, Moravskoslezským, Olomouckým, Pardubickým, Zlínským krajem a Krajem Vysočina, abychom jim prezentovali náš datový portál, řešení otevřených

dat kraje a popsali platformu, na jaké portál vznikl. Zároveň jsme uvedli finanční náročnost tohoto řešení a celkově vytyčili pozitiva i negativa, se kterými jsme se v této problematice setkali a neustále setkáváme,“ popisuje situaci posledních dnů Radmila Velnerová. Podle ní je spolupráce s ostatními kraji důležitá, protože se tak mohou vyvarovat různých překážek a mohou podniknout další kroky efektivněji. „I my se naopak můžeme inspirovat jiným přístupem, tedy zvoleným softwarovým vybavením, dalšími daty a návrhy nových datových sad otevřených dat pro kraje, kterými bude možné datový portál obohacovat. U takovýchto projektů bývá rozhodující nejen efektivnost využití, ale i cenová náročnost. Jelikož se jedná o poměrně jednoduchou, efektivní, inovativní a finančně nenáročnou formu sdílení dat veřejnosti, jeví se toto řešení jako velice vhodné pro veřejnou správu,“ podotýká Radmila Velnerová.

Kdyby se některé město chtělo inspirovat, čím má začít?

Celý proces je poměrně jednoduchým a relativně finančně nenáročným řešením prezentace otevřených dat, které může být převzato dalšími kraji nebo městy, většina z nich může tuto platformu nasadit téměř okamžitě bez větších investic. „Nejprve je nutné pověřit konkrétní odbor úřadu realizací celého portálu a sestavit odborný tým. Zároveň je nezbytné provést revizi všech dat, která se na úřadu nacházejí. Následně mohou být zahájeny další kroky realizace portálu, tj. proces otevření datových sad a tvorba samotného webu, která začíná již během vytváření návrhu webových stránek portálu. Po jeho spuštění následuje fáze postupných aktualizací otevřených a veřejně dostupných dat a dalšího rozvoje portálu,“ doporučuje Tomáš Merta, odborný konzultant CIRI a autor portálu a na závěr dodává: „V případě potřeby lze sdílet know-how tvorby webu, postupy zpracování dat a vytvoření integrované datové základny, zdrojové kódy jednotlivých komponent webu včetně inovativního způsobu napojení katalogu otevřených dat na NKOD.“ ■

Příklad
interaktivních
grafů z oblasti
třídění odpadů

foto: archiv
redakce,
datakhk.cz